

Ido Weijers, hoogleraar jeugdbescherming: 'De jeugdcriminaliteit is al twintig jaar stabiel en daalt de laatste jaren licht.'

Maar dat leidt nog niet tot ontsporing. De jeugdcriminaliteit is al twintig jaar stabiel en daalt de laatste jaren licht. Levensdelicten – moord en doodslag – zijn de schokkendste zaken. Al vijftien jaar zie je daar geen ontwikkeling: elk jaar heb je ongeveer acht zaken. Dat is natuurlijk afschuwelijk, elke zaak is er een te veel, maar we moeten niet doen alsof het aantal moordende jeugdigen hand over hand toeneemt.'

Waarom maken politici zich dan zo druk over de (jeugd-)criminaliteit?
'Het lijkt erop dat voor sommigen hun

politieke leven ervan afhangt. Hun politieke identiteit is gebaseerd op de aanname: de criminaliteit neemt toe en wij gaan er iets aan doen. Dan kun je moeilijk zeggen: misschien valt het tegenwoordig eigenlijk wel mee. Dat zie je bijvoorbeeld met het voorstel van Teeven voor verdubbeling van de maximale jeugddetentie voor 16- en 17-jarigen. Daar bestaat in het veld geen enkele behoefte aan. Het lijkt puur voor de bühne bedoeld. We kennen dat overigens uit de Verenigde Staten. Daar is de criminaliteit de afgelopen decennia drastisch gedaald, maar het politieke debat is het

zelfde gebleven: keihard aanpakken.'

Als jongeren ontsporen, krijgen ouders vaak de schuld. Die voeden te slap op.
'Veel mensen denken dat kinderen ontsporen omdat ouders onverschillig zijn. Maar dat kom je maar heel weinig tegen.'

Sommige ouders zitten zelf in de criminaliteit.
'Dat komt inderdaad voor bij een heel kleine minderheid. Dan is de kwestie niet dat ze te slap zijn, maar dat ze criminaliteit geen probleem vinden. Maar

zelfs mensen die vroeger zelf in de fout zijn gegaan, zeggen soms: ik moest wel stelen, want ik was arm. Mijn zoon heeft helemaal geen reden om te stelen, want ik geef hem alles.'

Maar kennelijk hebben zulke ouders te weinig controle over hun kinderen.
'De meeste ouders hebben alles geprobeerd. Straffen, controleren, belonen. Maar je kunt een kind niet de hele dag binnenhouden. En voor sommige jongens zijn de vriendjes op straat veel aantrekkelijker. Op school kun je het niet bolwerken, ben je een loser. Maar

CV Ido Weijers

1948
Geboren in Den Haag
1977-1985
Studie Politieke en sociale wetenschappen
1993-1996
Universitair docent Wijsgerige en Historische pedagogiek
1996-2011
(Hoofd)docent Pedagogiek Universiteit Utrecht
2004
Bijzonder hoogleraar Jeugdrechtspeling Utrecht
2012
Bijzonder hoogleraar jeugdbescherming Utrecht

Deze week verscheen *Parens patriae en prudentie. Grondslagen van jeugdbescherming*. Uitgeverij SWP.

op straat is het spannend, daar ben je iemand. Niet alle ouders zijn bij machte daar iets tegenover te stellen.'

Als een kind dreigt te ontsporen, moet je het toch hard aanpakken?

'Als je het gevoel hebt dat je kind je ontglipt, heb je de neiging om de controle te versterken. Uit onderzoek blijkt echter dat je dat juist niet moet doen. De controle ben je toch al kwijt. Als je de teugels te streng aantrekt, vertellen ze je helemaal niets meer.'

Wat moeten ouders dan wel doen?

'Als er problemen zijn is een ding het belangrijkste: de vertrouwensband met je kind behouden of proberen terug te winnen. We hebben onderzoek gedaan onder jeugdige en jongvolwassen veelplegers die gestopt zijn. Het ziet er naar uit dat ouders een belangrijk motief zijn om te stoppen. Vooral bij jongens ontwikkelt empathie zich vaak laat. Pas achteraf beseffen ze wat ze hun ouders hebben aangedaan.'

Bent u niet erg optimistisch? Sinds de jaren zestig is de criminaliteit sterk gestegen. Aanvankelijk werd daar nogal lankmoedig op gereageerd. Je kunt de roep om een keiharde aanpak ook zien als een late, maar noodzakelijke reactie.

'Die reactie is er al in 1995 geweest, met de herziening van het jeugdstrafrecht. Ik zeg niet dat er geen problemen zijn. Als je met jongvolwassen veelplegers spreekt die zijn gestopt met de criminaliteit, schrik je van het aantal delicten dat sommigen hebben gepleegd. Ze staan geregistreerd voor vijf of meer delicten, maar dat blijkt soms maar een fractie van wat ze echt gedaan hebben. Er zijn meer serieuze problemen: jonge overvallers bijvoorbeeld of uitgaansgeweld na het gebruik van partydrugs, waardoor jongeren geen angst meer voelen, maar ook geen pijn als je ze hard aanpakt. Dat zijn allemaal problemen die je stevig, gericht en met kennis van zaken moet aanpakken. Ik bestrijd alleen het algehele beeld dat het de verkeerde kant opgaat met opvoeding en jeugdcriminaliteit. Er is geen reden voor paniek, wel voor bezinning.'

HET EEUWIGE LEVEN

Voor Peter Wewengkang was karate al lang niet meer alleen een sport. Het was een cultuur en een levenswijze die zelfs mensen met lichamelijke, psychische of verstandelijke problemen een uitweg bood. Naast zijn sportschool had Wewengkang in het Limburgse Neerbeek een activiteitscentrum WenG (Wilskracht en Groei). Voor iedereen begon de dag met karate en eindigde die ook zo, maar tussendoor werd gedaan aan houtsnijden, tekenen en koken. Het enige wat iedereen bond was het witte karatepak, waardoor er geen onderscheid des persoons was.

Peter Wewengkang – meester en sensei – overleed op paaszaterdag 7 april aan een hartstilstand. Hij werd in november 1948 geboren in Batavia, vlak voordat de naam door de onafhankelijkheid zou veranderen in Jakarta. Als kind klom hij graag in de bomen en zag van daaruit een Chinese buurman rare bewegingen maken in de tuin. Hij raakte erdoor gefascineerd. 'Dat wil ik ook leren', zei hij tegen zijn moeder. Het bleek wushu te zijn. De buurman was bereid hem les te geven. Zijn idealisme uitte zich al vroeg. Toen hij 6 jaar was, ging hij stiekem eieren en water verkopen langs de weg, zodat zijn moeder niet zo hard zou hoeven te werken. Het werd ontdekt en zijn moeder was woest.

Op zijn 15de jaar ontstond grote onrust in Indonesië als gevolg van een staatsgreep tegen Soekarno. Volgens zijn oudste zus Sonja moesten de jongens het leger

Ook in de internationale karatewereld was Peter Wewengkang een grootheid. 'De essentie van karate gaat verloren zonder hoffelijk gedrag', zei hij altijd.

in. De rest van de familie moest het huis ontruimen. Besloten werd de bergen in te vluchten, waarna ze zich na een lange omweg in 1964 in Nederland konden vestigen. Peter Wewengkang vond hier werk: van elektricien tot tegelzetter, bankwerker en woninginrichter. Liefst 25 jaar zou hij werken bij GTI in Geleen. In 1970 trouwde hij met de Nederlandse Gerda Alken en kreeg drie kinderen, van wie er een al heel jong overleed.

De oosterse verdedigingsporten bleven zijn passie. In 1968 begon hij in de avonduren met karate en het toen nog onbekende taekwondo. Enkele jaren later specialiseerde hij zich in karate van de JKA (Japanse Karate Association), de puurste vorm van deze sport. Hij haalde meerdere Europese titels, maar merkte op zijn 34ste jaar dat zijn knieën zwaar beschadigd waren. Peter Wewengkang besloot daarop zich meer te richten op de achtergronden en filosofie van de sport – de manier waarop karate zou kunnen worden gebruikt om de wilskracht en het doorzettingsvermogen van mensen te verbeteren.

Hij werd daarna internationaal scheidsrechter, examinerator en later ook bondscoach van de Karate Do Bond Nederland en voorzitter van JKA Nederland. In 1974 begon hij in Neerbeek zijn eigen sportschool Karate Do Weng, waarin later ook zijn zoon Ramon en dochter Tamara als instructeurs actief zouden worden. In 2008 werd de basis gelegd voor zijn activiteitscentrum,

als onderdeel van zijn sportschool. Niet zozeer de sportprestatie stond centraal, maar eerlijkheid, betrouwbaarheid en persoonlijkheidsvorming. 'De essentie van karate gaat verloren zonder hoffelijk gedrag', was een van zijn spreuken.

Bij de sportschool ontstond ook het idee om gehandicapten bij de sport te betrekken, waardoor het echt een breedtesport kon worden. Enkele jaren geleden werd Wewengkang, vanwege zijn vele verdiensten voor het karate, tot lid van verdienste benoemd van de bond. De club groeide uit tot hoofddojo van Nederland. En Peter Wewengkang werd de belangrijkste goeroe van de sport.

In 2007 kreeg hij tijdens een bezoek aan Japan plotse acute pijn in de hartstreek en de borst. Pas dit jaar kwam de oorzaak vast te staan: een aneurysma van maar liefst 59 millimeter. Hij zou geopereerd moeten worden. Een nieuw bezoek aan Japan moest worden uitgesteld. Maar een ontmoeting met de Japanse sensei die een seminar in Frankrijk gaf – de hoogste leraar – wilde hij niet laten lopen.

Op zaterdag 7 april stierf hij aan een hartstilstand. De volgende dag werd onder leiding van de Shihankai, (de hoogste sensei in rang) voor Peter Wewengkang gebeden. Een week later is hij onder grote belangstelling in Geleen gecremeerd.

Peter de Waard

PETER WEWENKANG 1948 - 2012